

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 05

(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність 053 Психологія

(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Психологія

(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна, заочна

КИЇВ 2025

РОЗРОБНИКИ програми

Кандидат педагогічних наук, доцент

Світлана КОПИЛОВА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук
Протокол № 1 від 25.08.2025 року

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми 231 Соціальна робота
(кандидат педагогічних наук, доцент)

Олена ВЛАСЕНКО

1. Опис освітньої компоненти

Вид практики: переддипломна

Загальний обсяг кредитів/годин: 6 кредитів 180 (год.)

Курс: 4

Семестр: 8

Тривалість (у тижнях): 4

Форма семестрового контролю: залік

2. Бази практик

База практики – це заклад освіти, установа, підприємство, організація незалежно від форми власності і підпорядкованості, призначена для проведення практики студентів, що має можливість забезпечувати виконання програми практики для освітнього рівня «бакалавр».

Орієнтовний перелік баз практик:

- Установи/заклади системи соціального захисту (притулки для дітей, інтернатні заклади, реабілітаційні центри тощо)
- Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (центри соціально-психологічної допомоги, центри для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, центри соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з обмеженими можливостями тощо)
- Дошкільні навчальні заклади системи дошкільної освіти (за умови наявності психолога)
- загальноосвітні та інші навчальні заклади системи загальної середньої освіти
- Заклади вищої освіти різних типів (за умови наявності посади психолога)

Регламентуючими документами щодо затвердження бази практики є договір про проходження практики між ТНУ і базою практики, на основі якого готується направлення на проходження практики. У випадку самостійного вибору бази практики студент зобов'язаний надати кафедрі психології, філософії а суспільних наук ТНУ ім.В.Вернадського гарантійний лист із закладу, підприємства (організації, установи), де він проходитиме практику, за підписом керівника закладу з відповідною печаткою (підприємства, установи, організації)-базы практики.

3. Мета та завдання практики

Мета практики: оволодіння сучасними методами та формами організації праці в галузі майбутньої професії, набуття дослідницьких навичок, удосконалення умінь і навичок виконання функціональних обов'язків практичного психолога, а також прийняття самостійних рішень під час виконання конкретних завдань у виробничих умовах.

Завдання практики:

- Закріплення і практичне використання теоретичних знань з фахових дисциплін оволодіння методами наукового дослідження;
- удосконалення системи умінь та навичок щодо вирішення типових завдань відповідно до посад, які може обіймати випускник вищого навчального закладу, основним видом діяльності якого є надання психологічної допомоги
- розвиток умінь планування та проведення емпіричного дослідження; формування та закріплення вмінь складати програму дій на основі самостійно сформульованих гіпотез
- удосконалення навичок самостійної науково-дослідницької роботи, аналізу та узагальнення теоретичних і емпіричних даних;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні практичних завдань;

Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при проходженні практики.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК 6. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Спеціальні компетентності:

СК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту

СК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

СК 13. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.

4. Результати практики

Програмні результати відповідно до освітньо-професійної програми.

ПР 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПР 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника

ПР 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

ПР 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії .

5. Структура практики

Переддипломна практика бакалаврів складається з трьох змістовних модулів загальною кількістю 270 годин. Перелік змістовних модулів та кількість годин для здобувачів освіти наведені у таблиці

№ п/п	Навчальні елементи	К-ть годин
1	Модуль 1. Організаційно-управлінський : знайомство зі структурою, підрозділами, основними напрямками діяльності і функціями структурного підрозділу закладу, установи, Система супервізії в установі. Способи впливу на мотивацію. Особливості використання інформаційних і комунікаційних технологій психологом	15
2	Модуль 2. Інноваційні практики в кризових умовах Види діяльності, що відповідають функціональним обов'язкам психолога (психодіагностика, психокорекція, профорієнтаційна робота, психопрофілактична робота тощо) Підготовка, підбір методик та проведення психодіагностичного обстеження, складання відповідних протоколів Залучення до розробки і проведення заходів корекційно-розвивального характеру на основі результатів психодіагностичного обстеження Ззалучення до участі у заходах профілактичного й просвітницького характеру, що проводиться психологом закладу, установи Психологічні проблеми реінтеграції ВПО, учасників бойових дій в умовах воєнного стану. Психологічний стан населення в умовах воєнного стану (у тому числі, на деокупованих територіях) та шляхи психологічної допомоги	75
3	Модуль 3. Науково-дослідницький Виконання індивідуальних завдань з практики в рамках та у відповідності до теми кваліфікаційної роботи; набуття досвіду	90

	виконання науково-дослідницької роботи Підбір та адаптація психодіагностичних методик. Опис та обґрунтування Формування вибірки та її характеристика Збирання даних відповідно до теми кваліфікаційної роботи й проблеми дослідження Обробка даних та застосування статистичних методів Інтерпретація отриманих даних Розробка практичних рекомендацій щодо вирішення психологічної проблеми	
4	Разом	180

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Тривалість роботи здобувача освіти під час проведення виробничої практики здійснюється відповідно до регламенту діяльності установи/організації. Під час проходження практики студенти повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики. Під час переддипломної практики студенти як залучаються до виконання окремих доручень, так і працюють самостійно.

Модуль 1. Організаційно-управлінський

Завдання 1. Описати систему супервізії в установі

Модуль 2. Інноваційні практики в кризових умовах

Завдання 2. На основі узагальнення досвіду надання психологічної допомоги представникам різних етнічних, гендерних, вікових, соціальних груп підготувати презентацію

Модуль 3. Науково-дослідницький

Завдання 3. Ознайомлення з особливостями організації й здійснення науково-дослідницької діяльності; ознайомлення з нормативними документами (URL: <https://tnu.edu.ua/normativni-dokumenty-osvitnogo-procesu-universitetupolozenna/>):

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському національному університеті ім.В.І.Вернадського
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату
- Положення про кваліфікаційну роботу для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр», «магістр»

З урахуванням вимог, викладених у нормативних документах, скласти календарний графік написання кваліфікаційної роботи

Завдання 4: Обґрунтування вибірки і методик, які будуть використані при проведенні емпіричного дослідження в рамках і у відповідності до теми кваліфікаційної роботи. Проведення емпіричного дослідження та обробка результатів

Завдання 5: Розробка практичних рекомендацій відповідно до теми кваліфікаційної роботи та їх апробація

Завдання 6. Складання та оформлення списку використаних джерел відповідно до вимог

6.2. Обов'язки студентів під час проходження практики

- участь у настановній та підсумковій конференціях
- своєчасне прибуття на базу практики; проходження інструктажу з охорони праці та дотримання правил охорони праці та техніки безпеки; вивчення та дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики
- ознайомлення та виконання в повному обсязі завдань, передбачених програмою практики
- розробка та затвердження у керівника практики від кафедри індивідуального плану з проходження практики;
- погодження з керівником практики від підприємства графіку виконання програми та суворе його дотримання
- дотримання норм поведінки та принципів Кодексу психологів
- виконання розпоряджень адміністрації бази практики та керівників практики
- своєчасна підготовка та подання на перевірку документації з практики; за день до закінчення строку практики одержати відгук-оцінку керівника практики від підприємства
- написання, оформлення та захист звіту з практики

6.3. Обов'язки керівників практики від університету

- Організація та проведення настановної конференції, ознайомлення з програмою практики та вимогами до оформлення документації, призначення старост груп, проведення інструктажу з охорони праці, підготовка і надання на базу практики направлення та програму практики
- Надання допомоги в організації і плануванні заходів практики, складанні індивідуальних завдань
- Забезпечення оперативного зв'язку зі студентами та підтримання контакту з керівником від бази практики, сприяння своєчасному вирішенню проблемних ситуацій
- Контроль ходу практики та оцінювання роботи здобувачів освіти після завершення практики
- Складання характеристики-відгуку, перевірка документації з практики, прийняти у складі комісії залік

6.4. Обов'язки керівників практики від бази практики

- Організація підготовки і видання наказу про зарахування студентів на практику;
- Організація робочого місця та створення матеріально-технічних умов проходження практики
- Проведення інструктажу з техніки безпеки
- Складання графіку проходження здобувачами освіти практики
- Забезпечення необхідною інформацією, нормативними та іншими матеріалами; допомога у підборі матеріалів для виконання завдань; залучення до участі у поточній роботі, яка відповідає завданням практики
- Контроль дотримання здобувачами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни та правил безпеки
- Складання характеристики-відгуку

7. Контроль проходження і оцінка навчальних досягнень.

Контроль проходження практики здійснюється шляхом: підтримання контакту з керівником від бази практики, перевірки індивідуального плану проходження практики та якості оформлення звітної документації. Після закінчення практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою практики.

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Студенти повинні вести щоденник з практики встановленого зразку, в якому висвітлюються етапи роботи та їх зміст. За один день до завершення практики студенти-практиканти здають керівникам від університету всі документи для попередньої їх оцінки. *Упродовж тижня* після завершення практики на кафедрі психології відбувається підсумкова конференція, на якій студенти перед комісією захищають матеріали практики. До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію. **Форма контролю** для виробничої практики - **залік**.

7.2. Перелік звітної документації:

1. Щоденник практики
2. Звіт з практики, що містить (обсяг не менше 12 сторінок):
 - Опис системи супервізії в організації
 - Презентація: узагальнення досвіду надання психологічної допомоги представникам різних етнічних, гендерних, вікових, соціальних груп
3. Індивідуальне завдання:
 - 1) календарний план написання кваліфікаційної роботи; список використаних джерел; завдання дослідження (кваліфікаційної роботи) та зміст роботи

- 2) обґрунтування вибірки емпіричного дослідження; обґрунтування, підбір і опис методик, які використовуються в емпіричному дослідженні в рамках та у відповідності до теми кваліфікаційної роботи; обробка результатів емпіричного дослідження
- 3) Розробка практичних рекомендацій та їх апробація

Вимоги до ведення щоденника

Під час практики студенти ведуть щоденник, у якому занотовують результати виконання завдань практики. По закінченні терміну практики керівник від бази практики надає кожному студенту письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість, особистісні якості тощо. Характеристику підписує керівник практики від бази (психолог) та завіряє печаткою організації. В останній день практики студенти отримують підписи від керівників бази практики та печатки на другій сторінці щоденника.

7.3. Критерії оцінювання навчальних досягнень:

Під час оцінки результатів практики враховується:

- 1) присутність на настановній та підсумковій конференції з практики (8б.)
- 2) оцінка керівників практики від бази практики та від університету; надана характеристика, яка враховує особистісні і професійні якості практиканта (30б.)
- 3) якість ведення щоденника (12б), звіту (20б.), індивідуального завдання з практики (20 б.)
- 4) Своєчасність подання звітної документації та захист результатів практики (10б)

Критерії оцінювання якості ведення щоденника (12б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Правильність назв, посад, прізвищ керівників	4	3	2	1	0
Конкретизація завдань та видів роботи	4	3	2	1	0
Рефлексивний характер ведення робочих записів	4	3	2	1	0

**Критерії оцінювання різних видів професійно-орієнтованих завдань
(якість підготовки звіту)**

Критерії оцінювання опису системи супервізії (5б)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Дотримання вимог щодо структури опису	2	1,5	1	0,5	0
Повнота опису та індивідуальний стиль викладення	3	2,5	2	1,5	1

Критерії оцінювання протоколів психодіагностичної роботи (5б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Дотримання вимог щодо оформлення протоколів	2	1,5	1	0,5	0
Повнота опису та грамотність формулювання висновків	3	2,5	2	1,5	1

Критерії оцінювання презентації по узагальненню інноваційного досвіду (5б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Дотримання вимог щодо створення презентації	2	1,5	1	0,5	0
Дотримання рекомендацій щодо	3	2,5	2	1,5	1

узагальнення інноваційного досвіду та повнота висвітлення					
---	--	--	--	--	--

Критерії оцінювання різних індивідуального завдання (якість підготовки звіту)

Критерії оцінювання результатів підготовчої роботи до емпіричного дослідження (5б)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Відображення у календарному плані всіх етапів написання кваліфікаційної роботи	2	1,5	1	0,5	0
Відповідність завдань дослідження і змісту кваліфікаційної роботи	2	1,5	1	0,5	0
Відповідність вимогам щодо кількості та оформлення бібліографічного списку джерел	2	1,5	1	0,5	0

Критерії оцінювання процесів збирання та обробки емпіричних даних (10б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Дотримання вимог щодо обґрунтування та опису методик	2	1,5	1	0,5	0

дослідження					
Дотримання вимог щодо обґрунтування та опису вибірки	2	1,5	1	0,5	0
Дотримання вимог щодо застосування методів описової статистики	3	2,5	2	1,5	1
Інтерпретація результатів емпіричного дослідження (у тому числі аналіз кореляційних зв'язків)	3	2,5	2	1,5	1

Критерії оцінювання практичних рекомендацій за результатами емпіричного дослідження (5б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Теоретичне обґрунтування	2	1,5	1	0,5	0
Самостійність та індивідуальний стиль розробки	3	2,5	2	1,5	1

Розподіл балів, які отримують студенти наведений у таблиці 2.

Таблиця 2 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Хід виконання практики				Оформлення звіту			Індивідуальне завдання	Своєчасність подання звітної документації та захист результатів	Су ма
3	3	3	Ведення щоденника	Аналіз системи супервізії в організації	Проведення психодіагностичної, психокорекційної, психопрофілактичної	Узагальнення інноваційного досвіду Дотримання			
М	М	М							
1	2	3							

					роботи	вимог до оформлення		практик и	
13	15	10	12	5	10	5	20	10	
50%				50%					100 %

Шкала відповідності оцінок

Сумарна кількість балів	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100 б.	A	Відмінно
80 – 89 б.	B	Добре
75 – 79 б.	C	Добре
66 – 74 б.	D	Задовільно
60 – 65 б.	E	Задовільно
30-59 б.	FX	Незадовільно
0-29 б	F	незадовільно

Рекомендована література

- 1) Афанасьєва Н.Є, Перелигіна Л.А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу: навчальний посібник. Національний університет цивільного захисту України. Харків ; ХНАДУ, 2016, 315 с
- 2) Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень із психології: Навч. Пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 360 с
- 3) Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
- 4) Миронова С.П., Буйняк М.Г., Гаяш О.В. Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 172 с.
- 5) Практикум із групової психокорекції: підручник / С.Д. Максименко, О.О. Прокоф'єва, О.В. Царькова, О.В. Кочкурова. – Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2015. – 414 с.
- 6) Горностай П. П. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації / П. П. Горностай . К., 2017. 64 с.
- 7) Мітіна С.В. Науково-дослідницька діяльність студентів: навчально-методичні рекомендації до написання курсових та кваліфікаційної роботи. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. 76 с.

- 8) Мітіна С.В. Навчально-методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт: для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності «Психологія». Київ: Вид-во ТНУ, 2024. 76 с.
- 9) Організаційно-педагогічні аспекти проведення тренінгів з питань соціального захисту і соціальної роботи в умовах воєнного стану : навчально-методичний посібник / Василюк Т. Г., Іванова К. Ю., [Караман О. Л. Лисоконь І. О, Недря К. М., Островська Н. О., Парфанович І. І., Размолодчикова І. В., Трубавіна І. М., Чередниченко О. Ю. ; за ред. . Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 182 с.
- 10) Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / [уклад.: М.В. Лемак, В.Ю. Петрище]. Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.

Інформаційні ресурси

- Сайт Таврійського національного університету ім.В.І.Вернадського <https://tnu.edu.ua/normativni-dokumenti-osvitnogo-procesu-universitetupolozenna/>
- Періодичні видання ТНУ. Вчені записки Таврійського національного університету ім.В.І.Вернадського URL: <https://psych.vernadskyjournals.in.ua/>
- Психологічна служба закладів освіти. URL: <https://psychologdcpp.in.ua/blanki/>